

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1. Maakasutus

Kavandatav Pilliroo sadam (edaspidi ka *sadam*) ehitatakse Harjumaale Jõelähtme valda Kostiranna külla Pilliroo kinnistule katastritunnusega 24504:004:1137 ja sellega piirnevale merealale Jõesuu lahte. Ümbruskonnas asuvad peamiselt eravalduses olevad eramajad.

1.2. Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime

Kavandatava sadama veealal ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3. Märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Sadamas (nii maismaa kui ka veeala) ei asu kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 ala. Sadamast ca 700-800 m kaugusel kulgeb Ülgase looduskaitseala välispiir. Looduskaitseala on moodustatud Harju Rajooni TSN Täitevkomitee 24. juuni 1960. a otsusega nr 3 „Looduskaitse ja kultuurimälestusmärkide säilivuse kindlustamisest Harju rajoonis” kaitse alla võetud objekti „Tammed koos Ülgase paekaldaga” ja Harju Rajooni RSN Täitevkomitee 31. oktoobri 1989. a otsusega nr 300 „Nahkhiirte talvituspaikade riikliku kaitse alla võtmisest” kaitse alla võetud objekti „Ülgase paekallas koos kaevanduskäikudega” baasil.

Ülgase looduskaitseala kaitse-eesmärk on nahkhiirte talvituskoloonia, pangametsa, kaitsealuste taimeliikide, geoloogia-alast huvi pakkuva Ülgase klindi ja vanade kaevanduskäikude kaitse, loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpide - aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niitude (65102) ning rusukallete ja jäärakute metsade (9180*) kaitse ning II lisas nimetatud käsitiivaliste liigi tiigilendlase (*Myotis dasycneme*), mis on ühtlasi II kaitsekategooria kaitsealune liik, kaitse. Ülgase looduskaitseala kattub Natura 2000 võrgustikku kuuluva Ülgase loodusala. Ülgase loodusala kaitstavad elupaigatüübid on loodusdirektiivi I lisas nimetatud aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510) ja rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad–9180*) ning kaitstavaks liigiks on II lisas nimetatud II kaitsekategooria kaitsealune liik tiigilendlane (*Myotis dasycneme*) (RTL 2004, 111, 1758).

Ülgase looduskaitseala on loodud maismaaelustiku ja -elupaikade kaitseks ning sadama vee erikasutusega seotud tööde mõju 700-800 m kaugusel asuva looduskaitsealani ei ulatu.

1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasustusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Sadam asub hajaasustusalal eramajade piirkonnas ning on kavandatud rajada osaliselt kinnismälestise kaitsevööndisse. Muinsuskaitseaduse § 25 lg 2 p 1 kohaselt on kinnismälestise kaitsevööndis keelatud Muinsuskaitseameti loata ehitiste püstitamine, teede, kraavide ja trasside rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd, mistõttu on ehitiste püstitamiseks (sadam) ja krundi maakasutuse sihtotstarbe muutmiseks vajalik Muinsuskaitseinspektsiooni ja Jõelähtme Vallavalitsuse luba. Vee erikasutusluba on keskkonnaluba, mis ei anna õigust ehitamiseks ega ehitise kasutamiseks ning vastav informatsioon kantakse ka vee erikasutusloale.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Vee erikasutuse eesmärgiks on sadama rajamine Kostiranna külla, Pilliroo kinnistuga (katastritunnus 24504:004:1137) piirnevale alale Jõesuu lahes. Sellega seoses on kavas süvendada merre sadama akvatoorium ja faarvaater mahus kuni 2000 m³ ning paigutada veekogu põhja pinnast ning uputada veekogusse tahkeid aineid (looduslikud materjalid, betoon) mahus kuni 3800 m³. Süvendatud pinnas on kavas paigutada Pilliroo kinnistule madalamate kohtade täiteks. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

X = 6595074,87; Y = 562744,17

X = 6595045,01; Y = 562827,47

X = 6595105,09; Y = 562849,01

X = 6595260,45; Y = 562893,95

X = 6595260,45; Y = 562824,99

2.1. Loodusvarade kasutamine

Sadama ehitamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus ja materjalide kasutus on antud eelmises punktis.

2.2. Jäätme- ja energiamahukus

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Kostiranna küla asub Jõelähtme valla loodeosas, põhjast piirneb küla Ihasalu lahega, jäädes Koljuotsa ja Piganeeme vahelisele alale, läänest ja lõunast Ülgase külaga, idast Manniva külaga ning kagust Rebala külaga. Pindala 190 ha. Külaelanike arv on 2012. aasta seisuga 32. Kaugused: Tallinna kesklinnast 25 km, Maardu linnast 5 km. Jõelähtme valla administratiivkeskusest 8 km ja Kostivere alevikust 12 km. Lähim sadama Koljunuki jääb kavandatavast uuest Pilliroo sadamast ca 2000 m kaugusele.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1. Vesi ja pinnas

Taotlusest nähtub, et süvendustööd toimuvad Jõesuu lahe madalas meres mahus kuni 2000 m³. Süvendatavaks pinnaseks on valdavalt savi, kruus, kivid ja muda. Kogu süvendatav pinnas on

tavaline merepõhi, mille hulgas ei ole jäätmeid ega saasteaineid. Piirkonna kalastik koosneb peamiselt tavalistest kalaliikidest ning ala ei ole oluline ohustatud ja kaitsealustele kalaliikidele. Haruldasi kalaliike piirkonnast tabatud ei ole.

Kuna osa eemaldatavast pinnasest kuulub savi ja muda kategooriasse, tekib piirkonnas süvendamise käigus paratamatult suuremas koguses heljunit, mistõttu tuleb süvendusööd planeerida väljapoole kalade tavapärasest kevadist kudeaega (15.04 - 30.06), et vältida negatiivset mõju kalastikule. Kui vee erikasutusega seotud töid tehakse ajal, mil kalade noorjärgud on jõudnud piisavalt suureks kasvada, et süvenduspiirkonnast eemale ujuda, ei mõjuta süvendamine ja ehitustööd neid otseselt. Kavandatavate tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad teadaolevalt olulised põhjaloomastiku kooslused, mistõttu ei teki süvendamise käigus olulist mõju põhjaloomastikule.

Kuna süvenduspinnase näol on tegemist suhteliselt savikate setetega, siis merre ei ole neid heljumi negatiivse mõju tõttu otstarbekas paigutada. Seega on parim võimalik viis süvendatud materjali käitlemiseks, selle paigutamine maismaale. Planeeritavate tööde läheduses puudub avalik supelrand, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele. Süvendustöid on soovitatav teostada vaiksema ilmaga, et süvendustöödel tekkiva heljumi levik oleks minimaalne.

Sadama akvatooriumi ja osaliselt ka faarvaatri kaitseks on kavas ehitada lainemurdja ja muul, millega seoses väheneks korduvate süvendustööde vajadus. Mõlemad ehitised rajatakse looduslikest materjalidest ning jäätmeid ja muid ohtlikke aineid veekogusse ei paigaldata. Kumuleeruvaid mõjusid seoses sadama ehitamisega ette näha ei ole, kuna suuremaid sadamaid piirkonnas ei ole.

Arvestades kavandatava sadama mastaape, ei ole ette näha olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2. Õhu saastatus

Sadama rajamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähenenud mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses sadama rajamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3. Jäätmete

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse vastavalt õigusaktides sätestatule.

3.4. Müra

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Kuna tegemist on väikesemahuliste ja lokaalsete töödega, ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele või looduskeskkonnale (näit. linnustik).

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei teki vee erikasutuse käigus vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate ja veokite diiselmootoritega.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Sadama rajamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avarii. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Kavandatav tegevus ei ole planeeritud Natura 2000 võrgustiku alale.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei mõjuta kavandatud tegevuse muid kaitstavaid loodusobjekte.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedust ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega (15. aprillist – 30. juunini);
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.